

Motion till riksdagen 2013/14:Kr285

av **Maria Lundqvist-Brömster (FP)**

DAUM-arkivet i Umeå och DAL- arkivet i Lund

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkiven ska vara kvar i Umeå respektive Lund.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda om dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkiven i Umeå och Lund kan placeras inom Umeå universitets respektive Lunds universitets ansvarsområde.

Motivering

Institutet för språk och folkminnen föreslår att man ska lägga ner båda dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkiven i Lund (DAL) och Umeå (DAUM) för att flytta verksamheten till Uppsala. Båda arkiven i Lund och Umeå hantlar viktigt arkivmaterial som i Lund rör dialektuppteckningar och inspelningar och kataloger av dialektord. Samlingarna är från Skåne, Blekinge, Halland, Småland och Öland. I Lund finns även ett ortnamnsarkiv för Skåne. Arkivet i Lund är tillgängligt för forskare och studenter, men också för privatpersoner som söker uppgifter om lokala språkliga frågor. Databaser med digitalisering ska öka tillgängligheten.

I Umeå finns ett värdefullt material som rör hela övre Norrland. Källmaterialet som handlar om samiska språket, svenska språket, ortnamn, dialekter, seder och bruk är viktiga för forskning, särskilt minoritetsspråkbaserad sådan, och undervisning vid universitet. En stor del av materialet har lämnats till arkiven då uppgiftslämnarna känt sig förvissade om att deras materiel skulle finnas kvar i övre Norrland. En nedläggning innebär att materialet fjärras från det område där de minoritetsspråk som har lagstadgad status talas (samiska, meänkieli, finska).

Fel! Okänt namn på

De båda arkiven har ett nära samarbete med Lunds och Umeå universitet. I Lund deltar personal inom DAL också som lärare och handledare vid Språk- och litteraturcentrum i Lund och arkivet spelar en viktig roll både för den regionala kunskapsproduktionen och för det regionala och nationella kulturarvet. DAL är en viktig aktör i den tvärvetenskapliga forskningsmiljön vid Lunds universitet och en viktig resurs för åtskilliga institutioner för kulturverksamhet i södra Sverige samt även för folkbildningen.

I Umeå utgör arkivet DAUM en viktig resurs för undervisning/utbildning vid Umeå universitet, inte minst då det gäller de lagstadgade minoritetsspråken. Huvudansvaret för undervisning, utbildning och forskning i syfte att upprätthålla kompetens i samiska och meänkieli ligger på Umeå universitet. Undervisning i sydsamiska och samiska språkrevitaliseringsstudier bedrivs delvis i samarbete med DAUM, vilket innebär att viktigt material från arkivet utnyttjas och analyseras. Regeringen gav 2012 myndigheten ett uppdrag vid namn ”Ökat regionalt perspektiv”. I sin redovisning till regeringen uttrycker också myndigheten att man avser att öka det regionala perspektivet för att öka effekterna av institutets verksamhet i hela landet. Det är dock mycket svårt att förstå hur detta ska kunna uppnås om verksamheterna i södra och norra Sverige samtidigt läggs ned.

Med hänvisning till ovanstående och det nära samarbete som bedrivs med båda universiteterna i Lund och Umeå ska dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkiven vara kvar som nu. Ett intressant alternativ är att överföra verksamheten i Lund och Umeå till respektive universitet, där man redan har stark anknytning och inarbetade samarbetsformer. Detta bör regeringen utreda om myndigheten går vidare med planerna på att lägga ner DAL och DAUM i Lund och Umeå. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 26 september 2013

Maria Lundqvist-Brömster (FP)